

SAULĖTEKIS

Šalčininkų r. Dieveniškų „Ryto“ vidurinės mokyklos laikraštis Nr. 4 (2012 / 2013 m. m.)

*Mieloji mama, tu buvai ir liksi
Audringoj jūroj švyturiu mieliausiu.
Kaskart sudrėkusiom akim vaikus sutiksi
Ir apie jų klaidas, džiaugsmus kas kartą klausi.
Sugrįžti trokštame kur tu,
Kur senas beržas, kur gimtinė,
Ir prisiglaudus paklausyt, kaip šlama
širdy tavojoj meilė begalinė.*

*Mielosios mūsų Mamos, ačiū, kad esate, kad visuomet mums padedate,
paguodžiate... Su Jūsų diena sveikina ir gražių, saulėtų ir linksmų
pavasario dienų Jums linki „Saulėtekio“ redakcija*

Šiame numeryje:

- ☞ Apie Motinos dieną – 2 psl.
- ☞ Renginiai – 2,3 psl.
- ☞ Mažųjų kūryba – 3 ir 5 psl.
- ☞ Mokiniai Mamoms ir apie Mamas – 4 psl.
- ☞ Pradinukai piešia mamas – 5 psl.

Motinos diena

Motinos diena švenčiama pirmąjį gegužės sekmadienį. Ši šventė lietuviams žinoma dar nuo senų senovės. Šią dieną motinas sveikina vaikai ir vyrai, tad jie stengiasi už jas atlikti visus namų ruošos darbus. Motinos diena ne šiaip sau švenčiama pavasarį. Motina tapatinama su žeme. Kaip ji išaugina vaikus, taip žemė išaugina derlių. Taigi pavasarį, kai garbinama žemė, kad būtų derlinga, nepamiršamos ir motinos.

Motinų garbinimas siekia pačius seniausius laikus. Žmonės įvairiose šalyse nuo seno garbino moteriškąsias dievybes, būtent dėl tos pačios priežasties – motina buvo siejama su gyvybės nešėja. Taigi visos Visatos gyvybė buvo aiškinama kaip pagimdyta antgamtinės kilmės motinos. Graikai garbino Gėją, romėnai – Artemidę, egiptiečiai – Izidę, o lietuviai – Žemyną. Tai žemės deivės. Kitos moteriškos deivės buvo susietos su moterų darbais, rūpesčiais, gimimu, gyvenimu ir mirtimi. Jos rūpinosi žemės derlingumu, moterų vaisingumu, globojo vaikus, lėmė jiems gerą likimą. Likimą lėmė ir sergėjo graikų Eiletijos, rusų Rožanicos, lietuvių Laimos. Visiems gerai žinoma meilės deivė, taip pat glaudžiai susijusi su motinos, t. y. vaisingumo, funkcija, skirtinguose kraštuose vadinta skirtingu vardu: Afrodite, Venera, Milda. Įvairiuose kraštuose randama šių deivių garbinimo įrodymų – moteriškos lyties statulėlių. Iš Narvos kultūros (III tūkst. pr. Kr.) rasta medinių, gintarinių statulėlių. Mažąją Lietuvą – akmeninių statulų, vadinamų akmens bobomis.

Pasaulyje paplitus krikščionybei, moteriškų deivių kultas pasibaigė, bet motina vis tiek neužmiršta – pradėta garbinti Jėzaus motina Marija.

Motinos sąvoka ir funkcijos nuo senų laikų iki dabar labai pakito. Iš liaudies dainų žinome, kad visi rūpesčiai anksčiau krisdavo ant motinų pečių. Jos valdydavo visą ūkį, prižiūrėdavo samdinius, dirbdavo visus namų ruošos darbus, augindavo vaikus. Jos išgyvendavo sunkų išsiskyrimą su dukromis, išleisdamos jas už nemylimų vyrų, sunkų išsiskyrimą su sūnumis, išleidžiamais į karą, skaudžią jų žūtį. Patarlėse apie motiną sakoma: „Minkštos motinos rankos, bet sunkios jos ašaros“. Šiuolaikinės motinos jau nebėra vien namų šeimininkės, šeimos židinio sergėtojos. Nemaža jų dalis yra savarankiškos moterys, ne tik auginančios vaikus, bet ir dirbančios darbą, kuris, pagal ankstesnę sampratą, būtų laikomas vyrišku. Anksčiau motinos užaugindavo ne tik tris, bet septynis ar net dešimt vaikų. Dabartinė motina išaugina po vieną, du, daugiausiai penkis vaikus. Nepaisant visų skirtumų, visos motinos nuolat jaudinasi dėl savo vaikų. Tuo jos ir yra motinos. Ir kaip bežiūrėti, žmonija neišnyksta tik dėl jų.

Lietuvių kalboje, kaip jokioje kitoje, gausu meilių žodžių motinai

		pavadinti:
mama,	mamulė,	mamulytė,
mamytė,	mamaitė,	mamyčiukė,
mamučiukė,	mamulytė,	mamužė,
mamuželytė,	motinėlė,	motinytė,
motulė,	motutė...	

Šiuos žodžius sutinkame daugybėje lietuvių liaudies dainų. Tiesa, dabartiniai lietuviai nebėra tokie sentimentalūs, jie vis rečiau vartoja meilūs mažybinius vardus. Senoji karta gali apkaltinti jaunimą atšiaurumu, nepagarba savo tėvams, jei nesupras, kad keičiasi tik išraiškos būdas, o ne žmogaus jausmai. Nepabuvę savo motinų kailyje nesuprasime, ką jos dėl mūsų išgyvena, tačiau bent retkarčiais parodykime joms savo dėkingumą, galbūt ne taip atvirai, kaip buvo įpratę mūsų senoliai, bet bent nedideliais ženklais. Pasveikinkime savo mamas su Motinos diena.

Pagal internetinę medžiagą parengė Artūras KARTANOVICH, 12 klasės mokinys

Trumpai apie viską

Pasaulinė vaikų knygos diena

Balandžio 8 d. į mokyklos skaityklą sugužėjo pradiniai klasių mokiniai ir jų mokytojos. Bibliotekininkė Ilona Baležentienė juos sukvietė į minėjimą. Visi susirinkusieji pagerbė tylos minute neseniai mirusio žinomo poeto Marcelijaus Martinaičio atminimą. Mokiniai susipažino su šio autoriaus knygomis, uždavė klausimų.

Vėliau ekrane buvo pademonstruoti trys pristatymai apie vaikų rašytojus: Astridą Lindgren, Violetą Palčinskaitę ir Kęstutį Kasparavičių. Ilona Baležentienė papasakojo apie tarptautinę vaikų knygos tarybą, apie apdovanojimus už geriausias knygas vaikams, uždavė moksleiviams klausimų. Daugiausia teisingų atsakymų surinkusiems mokiniams buvo įteiktos pasakų ir užduočių knygelės.

Bibliotekininkė mažiesiems pristato knygas

Paskutinioji balandžio savaitė – Gamtos ir tikslųjų mokslų savaitė. Sprendėme sudėtingus, bet įdomius uždavinius, klausėmės paskaitos, kaip į mūsų namus atkeliauja elektra, šį bei tą ir apie DNR sužinojome, penktokai, šeštokai ir septintokai, pademonstravę visą kūrybinę išmonę, parengę sienlaikraščius apie savo mėgiamą mokslo sritį. Pasirodo, ir tie tikslieji mokslai ne tokie jau sausi ir nuobodūs...

Balandžio 23 dieną sulaukėme svečių. Profesionalūs aktoriai parodė spektaklį pagal Pauliaus Širvio kūrybą. Nuoširdžiai deklamuojamos eilės nepaliko abejingų – aktorių pasirodymą ilgai lydėjo audringi plojimai.

Balandžio 23 dieną Lietuvos tūkstantmečio gimnazijoje vyko konkursas „Karjera- kas tai yra?“. Mūsų mokyklai atstovavo 11 klasė juos konkursui rengė socialinė pedagogė Oksana Davleševičienė.

Balandžio 26 dieną MT visus kino mėgėjus pakvietė į Kino vakarą. Juk taip smagu žiūrėti filmą įsisupus į šiltą pledą, susirangius ant grindų, triauškiant spragėsius ir... ne namie...

Balandžio 30 dieną paminėjome tarptautinę Šokio dieną – mokyklos kieme visą pertrauką skambėjo muzika. Siautulingi ritmai įtraukė ne tik mažus, bet ir vyresnius mokinius...

Visa mokykla šokio ritmu

Jurij VERŽBICKIJ, 12 klasės mokinys.

Poškoniečių apsilankymas Dieveniškų „Ryto“ vidurinėje mokykloje

Šių metų, balandžio 5 dieną, mūsų mokykla sulaukė dešimtokų iš Poškoniečių pagrindinės mokyklos. Mes (dešimtokai) supažindinome svečius su mūsų mokykla ir linksmai praleidome laiką. Vos tik pasirodė svečiai (galbūt būsimi bendraklasiai) su savo auklėtoja, nieko nelaukę tuojau pat pakilome laiptais į mūsų klasę. Banalaus susipažinimo nenorėjome, tad pažaidėme susipažinimo žaidimuką, manau, jis patiko visiems. Susipažinę keliavome į salę žiūrėti, mūsų sukurto filmuko apie mokyklos mokytojus ir klases. Pasiėmę spragėsių pakelį mėgavomės „kinu“. Po filmuko mokyklą aprodėme gyvai ir vėl tęsėme programą. Kaip žinote, dešimtokai „šokanti“ klasė, tad nusprendėme prablaškyti svečius ir juos išmokyti šokio. Merginos mokė merginas, o vaikinai vaikus, vėliau viską sujungėme į vieną ir gavome puikų reginį. Tiek laiko linksminėsi išalkome, tad patraukėme link valgyklos. Grįžę dar truputį pakvailiojom ir atėjo laikas arbatėlei. Mokyklos direktorė Lolita Mikalauskienė bei pavaduotoja Regina Barsulienė supažindino būsimuosius vienuoliktokus su visa kitų mokslo metų programa ir pasirenkamaisiais dalykais. Atsisveikindami įteikėme kiekvienam po mokyklos laikraštį ir išlydėjome svečius.

Ingrida STEFANKEVIČIŪTĖ, 10 klasės mokinė
Nuo redakcijos. Mūsų žiniomis, Poškoniečių pagrindinės mokyklos dešimtokai taip pat neliko skolingi ir visą balandžio 30 popietę „Ryto“ mokyklos dešimtokai praleido svetingoje jų mokykloje.

Mano mamai

Ačiū Tau už tai,
Kad gėlą kartais pajaučiu rytais.
Ačiū Tau už žodį mielą,
Man ištartą vakarais.
Ačiū Tau, kad dar gegužis
Būna tyras ir vaiskus.
Ačiū Tau, kad man akyse
Kartais sužiba lietus...
Ačiū Mama, kad buvai Tu,
Kad buvai Tu ir esi.
Tau pagausiu ryto vėją,
Skrendantį padebesų...
Tau kartosiu vieną žodį iš visų-
Ačiū, Mama, kad esi Tu,
Kad gyventi taip šviesu.
Duonos riekelė iš motinos rankų,
Plona riekelė, ar jos pakanka?
Mama, mes nepaklausėme
Vieno dalyko:
Ar tu pavalgys,
Ar tau paliko?
Motinos rankos šiltos kaip duona.
Galvelę glosto,
Gera, malonu.
Duoną nuo lauko iki riekelės
Šildė ir globstė tavo rankelės.
Mama, mamyte, kur bekeliausim,
Ar tu pavargus, nebepaklausėm.
Buvai gyvenime, mamyte,
Visų ryškiausias švyturys.
Juk tu pirmoji man, mamyte,
Atvėrei į gyvenimą duris.

Dominika LUKAŠEVIČ, 4 klasė

Mažųjų kūryba

Nuo žemės delno kyla žalias daigas,
Viršum galvos – padangių žydruma.
Aš bėgu prie tavęs kaip mažas vaikas
Tave ir saulę šaukdama „Mama“.
Tu man sakai, tu man kartoji, mama:
Yra keliai, keleliai ir takai,
Kuriais į širdį kaip į bendrą namą,
Ateina žmonės – dideli vaikai.
Pėdos, įmintos sniege,
Įprasmintos dienos laike,
Žodis virtęs gėle,
Juk tai tu, mama!
Nakty - švieselė kampe,
Tu be skarelės lange,
Virbalai miklūs delne,
Vis tai tu, mama!
Ir kai jau lopšinės tylės,
Kai lėlės pamirštos liūdės,
Kai niekas galbūt nemylės,
Mylėsi tu, mama!
Kai rugsėjis auksą barstys,
Kai žiemos po pusnį braidys,
Kai birželis šieną vartys,
Ten visur būsi tu, mama!
Kai širdis iš liūdesio kauks,
Kai juodi debesys plauks,
Ir niekas galbūt nebelauks,
Lauksi tu, mama.
Kai šypsosis giedras dangus,
Kai džiaugsis pakilęs žmogus,
Kai laiko būti nebus,
Su manim visuomet būsi tu, mama!

Dominika LUKAŠEVIČ, 4 klasės mokinė

Mano mamai

Šiuos žodžius skiriu aš mamai, kuri labai dabar toli.
Išvyko ji į tolimą šalį, kad būtų gražesnė ateitis.
Mamyte mano miela, labai tavęs ilgiuosi.
Skaičiuoju aš dieneles, kada pas mane atvažiuosi.
Sugrįžusi tu mane apkabinsi ir skruostus išbučiuosi,
O aš savo širdelę Tau padovanosiu.
Pririnksiu puokštę gražią vasaros gėlių.
Visur tave lydėsiu, bus mums kartu smagu.

Elinga NIKIFIROVA, 2 klasė

Bėga, lekia vasarą mano mama.

Kaip daina ji neturi sau lygių,

Bet kaip rožė tarp dagių.

Emilija JANUŠKAITĖ, 2 klasė

Mama,

Nežinau, ar šis mano laiškėlis kada nors pasieks Tavo švelnias rankas, Tavo giliai matančias akis. Veikiausiai aš tiesiog jį sudeginsiu. Nors ir liksiu nebyli, noriu, kad Tu žinotum, jog aš esu be galo Tau dėkinga už tai, kad paskyrei didžiąją savo gyvenimo dalį man. Esu dėkinga už tai, kad buvai mano antruoju sparnu, kai bandžiau skristi, pakilti aukštin... Aš vis dar kylu. Vis dar kilsiu. Ir Tu visuomet būsi šalia. Ligi pat pabaigos. Nes kaip paukštis be antro sparno sugebėtų sklandyti, nardyti vėjuotais gyvenimo tarpekliais? Neįmanoma...

Nedėkosiu Tau, mama, už tai, kad materialiai mane aprūpinai. Tai gali padaryti beveik kiekvienas eilinis praeivis. O Tu esi vienas iš jų. Tu esi praeivis. Tu esi mano pakeleivis, mano šešėlis. Tu esi tas asmuo, kuris kelia mano ūpą, kai rankos nusvyra ir atrodo, kad išeities nebėra. Kai gyvenimas šeria man skaudų antausį, nubloškia ant purvino realybės žvyrkelio ir kai veda tamsiais abejonės labirintais – Tu esi mano guodėjas bei vedlys, neleidžiantis pasiklysti.

Tu visuomet sakei, kad lengvą kelią renkasi tik bailiai, kurie bijo pažvelgti sunkumams į akis, kurie turi trapią asmenybę bei tuščią galvą. Taip pat dažnai kartodavai, jog ir turint gerą galvą ant pečių, kuri yra tikras prakeiksmas, niekada nebūs lengva, o tai, pasak Tavęs, yra gerai...

Ačiū už šilumą, nors abi labai gerai žinome, kad jos aš gaudavau mažiausiai. Bet aš negaliu skųstis. Neturiu teisės. Tu niekuomet nebuvai iš tų sentimentų ir cukraus perpildytų namų šeimininkių. Tu buvai ir iki šiol esi viena iš stipriausių moterų, kurias tik esu sutikusi per savo dar pakankamai trumpai nugyventą gyvenimą. Niekada nepamiršiu, kai užklupta nesėkmių, praliedavau ne vieną ašarą, tikėdavau Tavo paguodos žvilgsnio, o Tu tik tepasakydavai, jog galvoti reikia ne akimis, o galva. Tai žeidė, bet tokio auklėjimo dėka pasiekiau daugiau nei tikėjau ir, svarbiausia – netapau ištižusia paaugle.

Atleisk. Atleisk už tai, kad Tave nuvildavau. Bet mes išgyvenome tai kartu. Papildėme viena kitą viskuo. Mokėmės viena iš kitos...

Aš Tave myliu, mama. Žinau, kad ir Tu myli mane...

Mamyčiukė (Karolina KUMIDOR, 11 klasės mokinė)

Negaliu įsivaizduoti pasaulio be Mamos. Ji suteikė man galimybę pamatyti dienos šviesą. Nuo kūdikystės dienų ji negailėjo man savo brangaus laiko. Naktimis, užuot ramiai miegojusi, ji budėdavo prie mano lopšio, ramindavo paėmusi ant rankų, kad nustočiau verkti. Mamos gaminamas maistas visą gyvenimą išlieka pats skaniausias. Jos rūpestis nerealus. Mano Mamai niekas negali prilygti. Savo ištverme ir nuoširdumu ji man pavyzdys. Aš noriu būti panašus į ją.

Artūr KARTANOVIČ, 12 klasės mokinys

Labai myliu savo Mamą, jos tamsius plaukus, žalias akis, švelnų balsą, šiltas ir jaukias rankas, kurios visada, bet kuriuo paros metu, gali mane apkabinti ir paguosti. Man draugai kartais net pavydi Mamos. Juk kam kitam, jei ne svetimam iš šalies, geriau matosi santykiai, kuriuosi yra meilė, supratimas ir pagarba.

Laura LEŽNEVIČIŪTĖ, 11 klasės mokinė

Tamsu už lango, nieko nematyti, namai skęsta tyloje ir ramybėje. Kaip man patinka tokie vakarai, kai galima žiūrėti pro langą į tamsą, mėnesienoje spindintį sniegą ir jausti šiltą ir švelnų pledo prisilietimą. Bet tai ne toks prisilietimas, kokį jaučiau prieš daugelį metų, kai buvau dar vaikas. Tai buvo šiurkštaus vilnonio pledo prisilietimai. Ir jie buvo daug malonesni, kai buvai šalia Tu, Mama... Tada viskas atrodė kitaip: ir sniegas, ir mėnulis, ir medžiai...

Aš ramiai sėdėdavau ant sofos, laukdama Tavęs pareinančios iš lauko. Laukdavau, kol įžengsi į namus, ir visus pasklis pieno kvapas ir namai prisipildys jaukios šilumos nuo Tavo žvilgsnio. Šitoje jaukioje šilumoje aš kantriai sėdėdavau ir nužiūrinėdavau kiekvieną Tavo judesį. Vaizdas, kai Tu dirbi – kilnoji sunkius puodus, šluostai, tvarkai ir lyg lengvutis pūkelis lakstai po namus – įstrigo mano smegenų grioveluose amžiams. Ir kiekvieną kartą Tu man atrodydavai vis kitaip, vis nuostabesnė ir nuostabesnė. Iš realaus pasaulio aš persikeldavau į magijos ir stebuklų pasaulį, matydavau princeses, drugelius, karalaites ir kitus nuostabius personažus, kol Tu pagaliau mane pažadindavai. Ir šita akimirka būdavo kupina džiaugsmo, nes žinojau, kad dabar mes ilgai sėdėsime apsigaubusios šiurkščiu vilnoniu pledu ir stebėsime pro apsnigtą langą dangų, sniegą ir medžius...

Teksto autorė nepanoro skelbti savo pavardės (redakcijai ši informacija yra žinoma)

Išgirdus žodį „Mama“ prieš akis kyla įvairūs vaizdiniai: moteris su bokso pirštine, kuri įniršusi dėl savo vaiko galėtų stoti prieš stipriausius kovon. Pasakų feja, kuri gali išpildyti visus norus. Mokytoja, kuri padeda iškilus sunkumams sprendžiant matematikos namų darbų uždavinius. Vyriausia virtuvės šefė, kuri bet kuriuo paros metu savo spontaniškai pagamintais patiekalais gali nuraminti skrandžio audras. Siuvėja, kirpėja, ir stilistė vienu metu – toks yra Motinos darbas, ir jis yra vienas iš sunkiausių.

Karolina RAŽEVIČIŪTĖ, 11 klasės mokinė

Pradinukai piešia mamas

Algirdas Vaikasas, 3 klasė

Donatas Verbickas, 4 klasė

Laima Vaikasaitė, 2 klasė

Dominika Lukaševič, 4 klasė

Edvinas Kalyška, 4 klasė

Elīnga Nikiforova, 2 klasė

Ernestas Vasilevskij, 2 klasė

Emilija Jānuškaitė, 2 klasė

Jūratė Krečiūtė, 4 klasė

Justas Butrimas, 2 klasė

Kornelija Mackevičiūtė, 2 klasė

Mama

Dažnai mes neklausome mamos, bet mama žino, kaip mums yra geriau. Ji padeda surasti draugus, sukuria gyvenimo pradžią ir suteikia didžiausią visų laikų vaikų svajonę – meilę. Meilė kiekvienam vaikui tokia svarbi. Mylime mes savo mamas kaip nieko daugiau. Tai svarbiausias gyvenime žmogus. Mylime ir mylėsime jas amžinai. Gyvensime ir džiaugsimės jomis, kol gyvi būsim. Turbūt tik pasenę suprasime, kodėl mama rytais barėsi, kai mes nenorėjome keltis. Ar dėl to, kad išėjome į lauką be pirštinių ar kepurės? Tik užaugę suprasime, kokia mama mums yra svarbi.

Karina
BUTRIMAITĖ 3 kl.

Visi vaikai turi mamas, bet jos visos tokios skirtingos. Jos yra mielos ir gražios. Bet ne visi vaikai klausosi savo mamų. Tada jos pyksta irgi. Gal ir vaikai pyksta ant savo mamų, bet tas pyktis greit praėina. Mama pats svarbiausias gyvenime žmogus. O be mūsų mama irgi neišsivaizduoja savo gyvenimo. Mano mama pati gražiausia pasaulyje. Ir aš ją labai myliu. O ji labai myli mus.

Džaneta VERBICKAITĖ 3 kl.

„Saulėtekio“ bendradarbiai: Ilona BALEŽENTIENĖ, pradinukai ir jų mokytojos, Jurij VERŽBICKIJ, Ingrida STEFANKEVIČIŪTĖ, Artūr KARTANOVICH
Laikraštį maketavo: Jurij VERŽBICKIJ, Artūr KARTANOVICH.